

A Kúria a dr. Molnár Attila István ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Hargitai László ügyvéd által képviselt alperes ellen írásbeli figyelmeztetések hatályon kívül helyezése, minősítés jogellenességének megállapítása, közszolgálati jogviszony jogellenes megszüntetésének megállapítása és egyéb követelések iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 10.M.4739/2008. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 55.Mf.630.709/2011/17. számú részítéletével jogerősen elbírált perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

**rész - k ö z b e n s ő í t é l e t e t :**

A Kúria a Fővárosi Bíróság 55.Mf.630.709/2011/17. számú részítéletének felülvizsgálattal nem támadott részét nem érinti, azon rendelkezését, amellyel az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta az írásbeli figyelmeztetések hatályon kívül helyezésére irányuló kérelem elutasítására vonatkozóan, hatályában fenntartja. Egyebekben hatályon kívül helyezi, a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 10.M.4739/2008/44. számú ítéletét megváltoztatja, megállapítja, hogy az alperes minősítése jogellenes és az alperes jogellenesen szüntette meg a felperes közszolgálati jogviszonyát, amely 2007. június 1. napján szűnik meg. Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt napon belül - 100.000 (egyszázezer) forint együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati részperköltséget. A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

**I n d o k o l á s :**

A felperes többször módosított keresetében a 2004. május 4-én illetve szeptember 21-én kelt írásbeli figyelmeztetése hatályon kívül helyezése, a 2007. január 17-én kelt minősítés megsemmisítése, a külszolgálatról való berendelés illetve a közszolgálati jogviszony megszüntetése jogellenességének megállapítása iránt nyújtott be keresetet. A Fővárosi Munkaügyi Bíróság a megismételt eljárásában hozott 10.M.4739/2008/44. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte perköltség viselésére, megállapítva, hogy az eljárási illetéket az állam viseli. A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2003. június 1-jén létesített közszolgálati jogviszonyt az alperessel a Külügyminisztérium b. állandó képviseletére történő kihelyezés céljából határozott időre, egy külszolgálat időtartamára, titkárnői feladatok ellátására. A felperes felett a munkáltatói jogokat a területet felügyelő helyettes államtitkár gyakorolta. Az alperesnél érvényes szervezeti és működési szabályzat értelmében az állandó képviselet vezetője és irányítója a felperes kinevezésekor dr. B.P. nagykövet, majd 2004. június 1-jétől K.T. nagykövet volt. Az állandó képviselő távolléte esetén az ügyvivői feladatokat dr. D.O.E. nagykövet látta el,

elvégezte a szakmai irányítását azon két csoportnak is, ahol a felperes a továbbiakban feladatát végezte.

A felperes először az M.CS.-hez került, ahol a szakmai munkájának irányítását a csoportvezető, K.A. látta el. A csoportvezető elégedetlen volt a felperes munkájával, ezért kérésére dr. B.P. nagykövet a felperest - beleegyezésével - áthelyezte az I.K.CS.-hez. Az új csoportnál a felperes munkájának irányítója B.L. csoportvezető volt. A csoportvezető és a csoport munkatársai a felperes munkájával nem voltak megelégedve, jelezték, hogy hiányosságai vannak az iratszerkesztés, az iratkezelés és a dossziék felismerése vonatkozásában, a munkavégzésének minőségén javítani kell. A javulás felülvizsgálatára egy jelképes vizsgát tűzött ki a csoportvezető 2004. április 26-ára, ezen azonban a felperes nem jelent meg. 2004. április 26-án a csoportvezető erről feljegyzést írt dr. D.O.E. nagykövetnek. B.L. csoportvezető 2004. május 4-én írásbeli figyelmeztetést adott a felperesnek, melyben tájékoztatást kért azzal kapcsolatban, hogy a titkársági telefon miért nincs titkársági telefonközpontként beüzemelve tekintettel arra, hogy a többi titkárság már március eleje óta ténylegesen használja ezt a lehetőséget. 2004. május 26-án dr. D.O.E. nagykövet levélben foglalta össze, hogy a felperes kiküldetése óta két szervezeti egységnél is dolgozott, de a munkatársai egybehangzóan elégtelennek ítélték a titkárnői teljesítményét, ezek alapján kétségesse vált hogy a felperes képes-e teljesíteni a munkakörére előírt alapvető követelményeket és betölteni a titkárnői feladatkört. Levelében részletezte a legsúlyosabb kifogásokat és közölte a felperessel, hogy a munkáját maga a nagykövet is rendszeresen ellenőrizni fogja, valamint a munkatársai értékelését is figyelembe véve 2004. novemberében kezdeményezi a felperes teljesítményének felülvizsgálatát. A felperes 2004. június 2-án kérelemmel fordult dr. B.J. főosztályvezetőhöz, kérte közbenjárását, hogy a közvetlen felettese B.L. zaklatásait - ami a munkájának folyamatos kritizálását, felülvizsgálatát jelenti - vizsgálja felül.

2004. szeptember 21-én B.L. csoportvezető ismételten írásbeli figyelmeztetésben részesítette a felperest. A felperes terhére róta, hogy többszöri felszólítás ellenére sem adott tájékoztatást a titkársági számítógépre érkezett e-mail üzenetekről. Ezt a magatartását munkafegyelmi kérdésnek tekintette.

A felperes a 2004. szeptember 27-én kelt levelében figyelmeztetései visszavonását kérte, és levelét megküldte Szabó Istvánnak, dr. D.O.E.-nek, K.T.-nak és B.L.-nek is. Levelére a Külügyminisztérium H.S.J.O. vezetője válaszolt. A felperes 2004. december 1-jén elkészítette a felperes minősítését a 2003. július 1-jétől a minősítés időpontjáig terjedő pályaszakaszra vonatkozóan. A minősítést K.T. nagykövet készítette el és azt minősítésként dr. G.P., az I. vezetője írta alá.

Az értékelés alapján a felperes alkalmatlan minősítést kapott. A felperes részére a minősítést 2005. január 24-én adták át, aki már

ekkor közölte, hogy az abban foglaltakkal nem ért egyet. K.T. nagykövet a minősítést 2005. január 24-én megküldte a Külügyminisztériumba és javasolta, hogy 2005. augusztus 1-jével - az iskolaév végével - hívják vissza a felperest figyelemmel arra, hogy alkalmatlan minősítést kapott. Ezt követően 2005. áprilisában - a felperes számára 2005. június 1-jén kézbesített okirattal - dr. U.I. helyettes államtitkár a munkáltatói jogkör gyakorlója arról értesítette a felperest, hogy a kihelyezése visszavonásával a Ktv., illetve a 104/2003. (VII.18.) Kormányrendelet 18. § (2) bekezdés b) pontja alapján 2005. július 1-jével a tartós külföldi szolgálata megszűnik. Erre figyelemmel dr. H.A. közigazgatási államtitkár 2005. május 17-én értesítette a felperest, hogy közszolgálati jogviszonya 2005. július 1-jével a határozott idő lejártával megszüntetésre kerül a Ktv. 15. § (1) bekezdése, illetve a 104/2003. (VII.18.) Kormányrendelet 20. § (1) bekezdés c) pontja alapján.

A munkaügyi bíróság elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felperes közszolgálati jogviszonya határozott időre jött-e létre. Kifejtette, hogy a felperes 2003. június 1-jén közszolgálati jogviszonyt létesített az alperessel, és a kinevezési okiratában egy külszolgálat időtartamára szóló határozott idő került kikötésre. Ezt a felperes tudomásul vette, ez ellen a kinevezési okiratban megjelölt 30 napon belül, illetve az elévülési időn belül sem terjesztett elő kifogást. A kereseti kérelmét az elévülési idő többszörös elteltét követően 2010. március 30-án terjesztette elő, így a bíróság azt érdemben nem vizsgálhatta. A figyelmeztetésekkel kapcsolatban rögzítette, hogy a munkáltató jogkörébe tartozik az, hogy a köztisztviselő munkájával kapcsolatos elvárásait, véleményeit, rosszgallását akár szóban, akár írásban közölje a munkavállalóval. Az írásbeli közlés joga nemcsak a munkáltatói jogkör gyakorlóját, hanem a szakmai irányítást végző felettest is megilleti. Ez alapján B.L. csoportvezető jogszerűen élhetett ezzel a lehetőséggel. A felperes a 2004. május 4-én kelt írásbeli figyelmeztetésben foglaltak cáfolatára egy, az figyelmeztetés kibocsátását követően kelt levelet, és a férjének arra adott válaszát csatolta. Mindez nem támasztotta alá, hogy a felperes eleget tett a telefon szerelésével kapcsolatos intézkedési kötelezettségének.

A 2004. szeptember 21-ei figyelmeztetéssel kapcsolatban a bíróság kifejtette, hogy a felperes felettese a bizonyítási eljárás során tanúvallomásában is megerősítette azt, hogy a felperes nem tett eleget a felszólításnak. A felettes utasításának a köztisztviselő köteles eleget tenni, a jogszabály külön rögzíti azt, hogy mely esetekben tagadható meg az utasítás végrehajtása. A felperes nem igazolta azt, hogy e tekintetben ilyen körülmény merült volna fel, illetve hogy eleget tett volna az utasításnak, ennek megfelelően a figyelmeztetés hatályon kívül helyezésére irányuló felperesi kereseti kérelmeket nem tartotta megalapozottnak. A felperes minősítésével kapcsolatban az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy az

megfelelt a Ktv. rendelkezéseinek. A minősítés feltétele volt, hogy annak időszakában a köztisztviselő legalább egy évig a minősítő irányítása alatt dolgozzon. A felperes esetében a munkáltatói jogkör gyakorlója dr. G.P. volt, aki a felperes kihelyezésétől, 2003. júliusától gyakorolta felette a munkáltatói jogkört, így a minősítés időpontjában egy évet meghaladóan a felperes az ő irányítása alatt dolgozott. A minősítés rendjéről szóló 4/2000. KÜM utasítás 4. pontja értelmében a minősítő a minősítést saját kezűleg készíti el, annak kitöltését a minősítő közvetlen munkahelyi felettesére, illetve a képviselő-vezetőre bízhatja. Ha a minősítést a főosztályvezető vagy a képviselő-vezető tölti ki, a minősítést mint annak elkészítője és nem minősítő írja alá. Ennek megfelelően a felperes minősítését az EU állandó képviselő állandó képviselője, K.T. nagykövet mint a minősítés készítője írta alá, így megállapítható, hogy a minősítés az arra jogosulttól származott. A minősítés 12 pontjából az alperes a felperes munkakörére figyelemmel hatot talált minősíthetőnek, ebből három pontban nem kielégítő, kettő átlag alatti, és egy „(kettő)” átlagos minősítést kapott a felperes. Mindezek alapján a bíróság elfogadta az alperes azon álláspontját, hogy a teljesítmény számszaki összesítése alapján megfelel az alkalmatlan minősítésnek az értékelés figyelemmel arra, hogy a felperes az egyes szempontok több mint felére „nem kielégítő” értékelést kapott.

Az értékelés tartalmára vonatkozóan a bíróság széleskörű bizonyítást folytatott le, melynek során tanúkat hallgatott meg. Az eljárás eredményeképpen megállapította, hogy a minősítésben foglalt ténymegállapításokat az alperes alátámasztotta, így a minősítés mind formai, mind tartalmi szempontból megfelelt a Ktv. rendelkezéseinek, az valótlan, illetve személyiségi jogot sértő megállapításokat nem tartalmazott, így e vonatkozásban a felperes kereseti kérelmét elutasította. A munkaügyi bíróság a kihelyezés visszavonásával és a közszolgálati jogviszony megszüntetésével kapcsolatban megállapította, hogy az alkalmatlan minősítésre tekintettel a jogszabályoknak megfelelően rendelkezett az alperes a felperes kihelyezésének megszüntetéséről, így a Ktv. és a 104/2003. (VII.18.) Korm. rendelet alapján jogszerűen szüntette meg a felperes közszolgálati jogviszonyát.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Bíróság 55.Mf.630.709/2011/17. számú részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta a működési bizonyítványra vonatkozó kereseti kérelem kivételével, ebben a körben az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára utasította. Kötelezte a felperest perköltség viselésére, illetve rendelkezett az eljárási illeték viseléséről. A másodfokú bíróság a részítéletével elsődlegesen a felperes bírósági eljárással kapcsolatos kifogásait bírálta el, majd megállapította, hogy az elsőfokú bíróság nem tüntette fel a kereseti követelések között a működési bizonyítvány kiadására vonatkozó felperesi kérelmet, erről az ítélete indokolásában sem adott érvelést, ezért az elsőfokú

bíróság ítéletét részítéletnek tekintette, és az el nem bírált kereseti követelés vonatkozásában elrendelte az eljárás továbbfolytatását. A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a döntését helyesen megjelölt jogszabályokra alapította. Egyetértett az elsőfokú ítéleti megállapítással azzal kapcsolatban, hogy a felperes közszolgálati jogviszonya határozott tartamú volt, az alperes a tartam mértékét a vonatkozó Kormányrendelet előírásának megfelelően határozta meg.

A minősítési eljárással kapcsolatban egyetértett az elsőfokú bíróság ítéletével. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a perbeli időszakban hatályos jogszabályok alapján lehetősége volt az alperesnek soron kívüli minősítési eljárás lefolytatására tekintettel arra, hogy a munkáltatótól nem várható el olyan köztisztviselő foglalkoztatása, aki az elvárásoknak nem felel meg, munkakörét nem a kellő színvonalon tudja ellátni. Rögzítette, hogy a bíróság csak a minősítéssel érintett és a minősítő okiratban rögzített tényeket, és az eljárás lefolytatásának szabályosságát vizsgálhatja felül, nem terjeszkedhet túl a minősítő okiratban foglaltakon, az indokolást nem egészítheti ki, nem vizsgálhat olyan tényeket, amelyek az alapeljáráásban nem merültek fel, ezért nem képezhette az eljárás tárgyát annak vizsgálata, hogy a felperes személyes kapcsolata a munkáltatónál, illetve a feletteseihez való viszonyulása miatt alakult a történetek szerint. A másodfokú bíróság sem látta bizonyítottnak azt a felperesi állítást, mely szerint az alperes „bosszúhadjáratot” folytatott vele szemben, és eljárása koncepciós jellegű volt. A felperes munkavégzésével kapcsolatos kifogásokat az elsőfokú eljárásban meghallgatott tanúk a vallomásukkal alátámasztották, a felperes a tanúk érdekeltiségére és elfogultságára vonatkozó állításai bizonyítás nélkül maradtak. A felperes az eljárásban hivatkozott arra, hogy szakszervezeti képviselőt is igénybe kívánt venni, azonban a munkáltató az erre való lehetőséget nem biztosította. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a peranyag felülbírálata során nem volt megállapítható, hogy a felperes az eljárásban szakszervezeti képviselő igénybevételére vonatkozó szándékát közölte a munkáltatóval, és a munkáltató a kérés mellőzésével folytatta volna le az eljárást. A másodfokú eljárásban a felperes indítványozta, hogy a bíróság tegyen feljelentést a perben meghallgatott tanúk, kiemelten K.T. ellen, ugyanis a vallomása megvalósította a hamis tanúzás bűncselekményét. A másodfokú bíróság tájékoztatta az 1998. évi XIX. törvény (Be.) idevonatkozó rendelkezéseiről a felperest és egyben felhívta a figyelmét arra, hogy a bűncselekmény miatt bárki tehet feljelentést és erre tekintettel a felperes sincs elzárva attól, hogy az általa szükségesnek vélt intézkedést tegye. A felperes a felülvizsgálati kérelmében kérte a jogerős részítélet hatályon kívül helyezését, a jogszabályokkal összhangban álló határozat hozatalát, és a kereseti kérelmének helytadást. Kérte, hogy a Kúria marasztalja el az alperest és kötelezze a felperes elmaradt jogos illetményei és juttatásai, valamint az eljárása és magatartása

következtében felperes terhére okozott mindennemű anyagi és nem anyagi természetű kár, költség lehető legmagasabb mértékű megfizetésére, kompenzálására, a felmerüléstől számított kamatokkal együtt, továbbá marasztalja az alperest 12 havi keresetnek megfelelő összegű átalánykártérítésben.

A felülvizsgálati érvelés szerint a másodfokú bíróság a részítéletében nem tett eleget a Pp. 221. § (1) bekezdésében megfogalmazott törvényi elvárásoknak az alábbiak szerint:

- az ítélet nem vizsgált illetve figyelmen kívül hagyott felperesi bizonyítékokat és bizonyítási indítványokat, és nem indokolta meg miért;
- a tényállás feltáratlan maradt;
- a bíróság nem kérte számon a bizonyítási terhet az alperesen és az alperesi állítások általánosságok, nem felelnek meg a jogi szabályozásnak;
- a megállapított tényállás iratellenes, a bizonyítékok mérlegelése jogszabálysértően történt, okszerűtlen és logikai ellentmondást tartalmaz;
- az ítélet törvénsértően támaszkodik a nyilvánvaló ellentmondásokat tartalmazó, illetve valótlan tanúvallomásokra, és az ellentmondásokat nem oldotta fel;
- a bíróság az ítéletét kizárólag a felperessel haragban álló, illetve az alperes alkalmazásában álló tanúk vallomására és nyilatkozatára alapította;
- nem hallgatta meg az egyetlen felperesi tanút (R.L.);
- valótlanul rögzítette a tényállást az alperesi állítások alátámasztásának megfelelően;
- az eljárás során perdöntő alperesi jogsértések, alaki hibák a tárgyalási körön kívül maradtak mivel jellemzően a minősítés tényállásait vizsgálta, a bírósági eljárás ezen módja koncepciós, mivel egyértelműen előre meghatározza annak lehetséges eredményeit, mivel az alperesi döntő jogsértések vizsgálatának megelőzésével azok kimutatása elkerülhető;
- a korábbi másodfokú végzés felperesi fellebbezést teljes terjedelmében alaposnak minősítette, emellett a jogerős másodfokú végzés a fenti eljárási jogsértések közül a bíróság utasítást kapott annak kijavítására, azonban a bíróság ezen jogerős másodfokú végzés megállapításait és utasításait figyelmen kívül hagyta, nem járt el ennek megfelelően;
- a bíróság nem megfelelően alkalmazta a Pp. 3. § (3) bekezdés alapján a tájékoztatást,
- a részítélet indokolásából nem tűnik ki, hogy a bíróság a perben felmerült bizonyítékok közül mit és hogyan értékelt;
- a bíróság a rendeltetésellenes joggyakorlást nem vizsgálta;
- az ítélet jogellenesen korábban már megcáfolt állításokkal és előadásokkal indokolt.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott a minősítés

alaki hibáira és jogellenességére. Ezzel kapcsolatban előadta, hogy a kötelezően értékelendő 10 pontból az alperes csak 6-ot értékel, így a minősítés nem felel meg az előírt törvényi szabályozásnak, ezért jogellenes. Hivatkozott az alperesi utasításra is, mely szerint csak annak a köztisztviselőnek lehet „alkalmatlan” minősítése, ha egyes szempontok több mint felére „nem kielégítő” értékelést kapott. Ennek értelmében a 10 pontban kötelező értékelésből az alperes a törvényi előírást figyelmen kívül hagyva 7 pontban értékel, és ebből csak 3 „nem kielégítő” értékelést adott, így nem felel meg a minősítés az utasításnak, semmiképpen nem mutatható ki az értékelte pontok több mint felében a „nem kielégítő” értékelés, ami az alkalmatlansághoz a jogi előírások szerinti követelmény. Hivatkozott arra, hogy az alperes által használt minősítési lap nem megfelelt meg a Ktv. által előírtaknak, mivel az nem tartalmazta a Ktv. mellékletének kötelező elemeit. Álláspontja szerint a minősítés törvényi szabályozása kötelező jelleggel írja elő, hogy a minősítés során lehetőséget kell adni a köztisztviselőnek hogy bevonhassa az érdekképviselői szervet a minősítésbe. Az alperes a minősítésen nem tüntette fel, hogy a felperes érdekképviselői szervet igénybe vehet, nem tájékoztatták erről a lehetőségről, így nem kapott lehetőséget az érdekképviselői szerv bevonására, hogy a Ktv-ben biztosított jogával élhessen. A minősítés érdekképviselő nélkül készült, ezért elkészítésének körülményei és az elkészült minősítés nem felel meg a törvényi szabályozásnak, ez jogellenes és súlyosan sérti a felperes érdekképviselői és személyiségi jogait, így a külszolgálat és a közszolgálati jogviszony megszüntetésének alapját nem képezheti. A felperes a felülvizsgálati kérelmében rögzítette, hogy a minősítő lapról hiányzik a soronkívüli minősítés indoka, így az kötelező elem, annak feltüntetését az alperes elmulasztotta, tehát a minősítés alaki hibás. Érvéle szerint a minősítéskor figyelembe kell venni a teljesítményértékelést, és a minősítés arra kell hogy épüljön. Álláspontja szerint az alperes mulasztást követett el, amikor a b. képviseleten diszkriminatívan kizárólag a felperesnek nem készítette el a teljesítményértékelését, ezzel a felperes alanyi jogát is korlátozta, nevezetesen, hogy a teljesítményértékelés által biztosított garanciális jogaival éljen, és, hogy ezen jogok védelmében elkészített teljesítményértékelését figyelembe véve készüljön el a minősítése. Hivatkozott arra, hogy az alperes nem készítette el a felperes munkaköri leírását, pedig az képezheti alapját bárminemű számonkérésnek, enélkül alkalmatlannak minősíteni nem lehet. A munkaköri leírás elkészítésének elmaradása perdöntő törvénysértés, mert annak megléte kötelező. A jogi szabályozás szerint a munkaköri leírás képezi alapját a teljesítményértékelésnek és a minősítésnek. A felperes a minősítés készítésének és átadásának körülményeivel kapcsolatban előadta, hogy azon nem szerepel a közvetlen felettes aláírása, dr. G.P. nem volt, és nem is lehetett a minősítés átadója, mivel 2005. január 17-én sem a szervezete, sem

a pozíciója már nem létezett és a minősítésen szereplő aláírásával szemben nem ő ismerte azt, mivel az I. szervezet és dr. G.P. pozíciója 2005. január 1-jétől megszűnt. Állítása szerint K.T. mint minősítést készítő nem rendelkezett kellő információval, és a képviseleten kevesebb mint hat hónapig irányította a felperes munkáját, így nem felel meg a törvényben a minősítés elkészítéséhez előírt „egy év irányítás” feltételeinek. Hivatkozott arra is, hogy K.T. képviselő a jogi előírás értelmében sajátkezűleg készíthette el a felperes minősítését, azonban az eljárás során bizonyítást nyert, miszerint azt dr. D.O.E. készítette el, és abban B.L. is közreműködött. Hivatkozott arra is, hogy a teljesítményértékelés és a minősítés megállapításai a bíróság előtt megtámadhatóak, ezekben az esetekben az intézkedés a jogerős döntésig nem hajtható végre, így az alkalmatlanság nem volt jogerősen megállapítva, a munkáltató erre nem alapíthatta a felmentést, ezért az intézkedése jogellenes. A felperes a felülvizsgálati kérelmében személyi adatok megsértésére is utalt. Kifejtette, hogy a minősítés 2 eredeti példányban készül, ez csak a köztisztviselő, illetve a munkáltató ismerheti meg, az alperes azonban dr. D.O.E. és B.L. részére is átadta a felperes minősítését.

Kifogásolta, hogy a kinevezési okiratában az első kötelező minősítésének időpontja nem volt rögzítve.

A külszolgálatot megszüntető dokumentummal kapcsolatban a felperes alaki hibára hivatkozott, mely szerint U.I. jogkör nélkül írta alá az „Értesítés külszolgálat megszűnéséről” dokumentumot, mivel 2005. május 1-jével lépett hatályba a KÜM új SzMSz-e, mely a b. EU Állandó Képviselet felügyeletét, szakmai irányítását és az ott külszolgálatot teljesítő köztisztviselők felett a munkáltatói jogok gyakorlását a politikai igazgató (helyettes államtitkár) hatáskörébe utalta. A közszolgálat megszüntető dokumentum alaki hibájára is hivatkozott, amelyet arra alapított, hogy H.A. neve nem aláírás, csak egy nevről készített gumibélyegző lenyomat, és az aláírás kötelező elem. A felperes a közszolgálati kinevezésével kapcsolatban állította, hogy a határozott idejű kinevezés jogellenes, mivel a közszolgálati jogviszony határozatlan időre létesül, és a Ktv. nevesíti azokat a kivételeket, amikor a határozott idő kikötése jogszerű. Álláspontja szerint a külszolgálat nem egy a Ktv. 11. § (2) bekezdésben foglaltaknak megfelelő feladat, hanem az elvégzendő feladat, munkakör nevesítése nélkül kizárólag csak a munkavégzés helyét jelzi. Egyértelműen megállapítható, hogy a felperesi kinevezés semminemű helyettesítést nem nevez meg. A felperest adminisztratív feladat elvégzésére, nevezetten titkárnői feladatok ellátására vették fel, ez a munkakör nem egy meghatározott időszakban, hanem azon túlmenően rendszeresen és folyamatosan jelentkezett és jelentkezik a mai napig is, szervesen hozzátartozik a közigazgatási szerv folyamatos működéséhez. Kifejtette, hogy a bíróságoknak ezt a semmisséget hivatalból kell észlelni és arra határidő nélkül lehet hivatkozni, tehát a felperes által előterjesztett igény nem késett el.

Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős határozat hatályban fenntartását kérte.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felperes felülvizsgálati kérelme részben alapos.

A Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A felülvizsgálati kérelem nem érintette a másodfokú bíróság működési bizonyítvánnyal kapcsolatos hatályon kívül helyező rendelkezését, így az a felülvizsgálati eljárás részét nem képezte.

A Kúria elsődlegesen a semmisségre hivatkozó felperesi felülvizsgálati hivatkozást vizsgálta, amelyben a felperes előadta, hogy a közszolgálati jogviszonya határozatlan időre jött létre. A felperes 2003. június 1-jén kelt kinevezési okiratából megállapítható, hogy a kinevezés 2003. június 1-jei hatállyal a Külügyminisztérium b. állandó képviselőjére történő kihelyezés céljából határozott időre egy külszolgálat időtartamra jött létre. A kinevezés jogorvoslati tájékoztatást is tartalmazott. A felperes a kinevezést elfogadta, ellene jogorvoslattal nem élt. A B.-n, 2003. júniusában kelt „Kihelyezés” elnevezésű okirat tartalmazza, hogy a felperes kiutazásának várható időpontja 2003. július 1., és a külszolgálat várható időtartama 4 év. A felperes kinevezésekor hatályban volt 1992. évi XXIII. törvény (Ktv.) 11. § (1) bekezdése szerint a közszolgálati jogviszony kinevezéssel és annak elfogadásával, határozatlan időre létesül. A kinevezést és annak elfogadását, továbbá minden lényeges közszolgálati jogviszonyt érintő jognyilatkozatot írásba kell foglalni. A (2) bekezdés értelmében a közszolgálati jogviszony helyettesítés vagy meghatározott feladat elvégzése céljából határozott időre is létesíthető olyan személlyel, aki a (7) §-ban meghatározott feltételeknek megfelel. A határozott idejű közszolgálati jogviszony időtartamát naptárilag, illetve más módon kell meghatározni. Helytállónan fejtette ki a másodfokú bíróság, hogy az alperes a felperessel külszolgálat tartamára létesített határozott idejű közszolgálati jogviszonyt. A kinevező okiratban rögzített feltételeket a felperes tudomásul vette, ellene jogorvoslatot nem kezdeményezett [31/2002. (III.1.) Korm. rendelet 2. § 1. pont, 8. pont].

A felperes a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott az MD.II.603. számú döntésre is, melynek értelmében ha a köztisztviselő által elvégzendő munka tartalmából, sem a felek megállapodásából nem tűnik ki az ellátandó feladat meghatározott jellege, nem állapítható meg, hogy a felek határozott időre hoztak létre közszolgálati jogviszonyt.

A felperes által hivatkozott eseti döntés nem alkalmazható a jelen esetben, ugyanis az annak alapjául szolgáló perben sem az elvégzendő munka jellegéből, sem pedig a felek megállapodásából nem volt megállapítható a feladat meghatározott volta. A felperes

esetében a felek megállapodásából egyértelműen kiderült, hogy mindkét fél szándéka határozott időtartamú szerződés megkötésére irányult, a felek ebben megállapodtak az akkor hatályos jogszabálynak megfelelően. A felperes a kifogásait csak a megállapodás megkötésétől számított 7 év elteltével jelezte. A határozott idejű közszolgálati jogviszony létesítését a Ktv. szigorú feltételekhez köti. A felperes esetében a külszolgálatra való kihelyezés az általánostól eltérőnek minősül, ezért az kormányrendelettel szabályozásra került. A Ktv. és a hivatkozott kormányrendelet szabályainak a kinevezés és a kihelyezés megfelelt, így megállapítható, hogy a felperes közszolgálati jogviszonya határozott időre, 4 év időtartamra jött létre [ Ktv. 11. § (2) bekezdés].

Az írásbeli figyelmeztetésekről a bíróságok helyesen fejtették ki, hogy a munkáltató jogkörébe tartozik, hogy a köztisztviselő munkájával a munkáltató az elvárásait kinyilvánítsa, amelyek akár rosszallóak is lehetnek. Az írásbeli közlés joga megilleti a munkáltatói jogkör gyakorlóját és a szakmai felettest is. A 2004. május 4-én és szeptember 21-én kiadott írásbeli figyelmeztetésekkel kapcsolatban a felperes nem bizonyította, hogy az azokban szereplő utasításoknak eleget tett, illetve nem igazolta, hogy a szeptember 21-ei figyelmeztetéssel kapcsolatban olyan körülmény merült volna fel, amely miatt a felettese utasítását megtagadhatta, így a bíróságok jogszerűen utasították el a figyelmeztetések hatályon kívül helyezésére irányuló kereseti kérelmeket. A felülvizsgálati kérelem a minősítés alaki és tartalmi hibáira is hivatkozott. A Kúria elsődlegesen a minősítés alaki követelményeit vizsgálta meg. A perbeli időszakban hatályos Ktv. 34. § (1) bekezdése alapján a köztisztviselő munkateljesítményét munkakörének és a közigazgatási szerv kiemelt céljainak figyelembe vételével meghatározott teljesítménykövetelmények alapján a munkáltatói jogkör gyakorlója évente mérlegelési jogkörében eljárva írásban értékeli. A Ktv. 34/A. § szerint a minősítés a munkáltatói jogkör gyakorlójának a feladata. Ha a hivatali szerv vezetője e jogát átruházta, a minősítő a minősítést a közvetlen felettesének - a köztisztviselővel történő ismertetése előtt - bemutatja. A (4) bekezdés rögzíti, hogy a minősítés kötelező elemeit az 1. számú mellékletben foglalt minősítési lap tartalmazza. A minősítő a munkaköri követelményekhez igazodó további szempontok szerint is értékelheti a köztisztviselő tevékenységét. A jogszabály megfogalmazásából egyértelműen megállapítható, hogy a melléklet a minősítés kötelező elemeit tartalmazza, ami azt jelenti, hogy a minősítőnek törvényi kötelezettsége, hogy figyelembe vegye az itt meghatározott minősítési szempontokat, de ezen túlmenően szabadon állíthat fel általa lényegesnek tartott egyéb értékelési szempontokat is. A felperes minősítő lapjából megállapítható, hogy a szempontok közül az elemzőkészség, írásbeli kifejezőkészség, szóbeli kifejezőkészség, hivatástudat vonatkozásában az alperes nem minősítette a munkavállalót, megjegyzésként feltüntette „ez irányú

igény és tapasztalat hiányában ez a képesség nem minősíthető".A jogszabályban meghatározott lehetőségével élt a munkáltató, amikor egyéb lényeges szempontokat is meghatározott. Ezekben rögzítette, hogy a felperes 2003. júliusától előbb az M.Cs.-nél, majd novembertől az I. és K.CS.-nél töltötte be a titkárnői feladatkört. Szakmai tapasztalatlansága miatt tevékenysége mindkét helyen állandó ellenőrzést és irányítást igényelt. Mivel tevékenysége lassú volt és kérdéseivel a munkatársak munkáját is lassította, ezért a kollégák csak a legegyszerűbb feladatokat bízták rá, a többit ők maguk végezték el. Volt olyan feladat, amelyet jól oldott meg, de a munkatársak nem lehettek biztosak abban, hogy az átadott munka jó lesz-e. Mivel a munkatársak gyakran vettek részt egész napos külső gyűléseken, ezért a titkárnő rutinja, önálló feladatmegoldó készsége alapvető fontosságú. A felperes tevékenysége nem képes segíteni a csoport munkáját.Következetes a bírói gyakorlat abban, hogy az ügy érdemi elbírálására kiható az a körülmény, ha a minősítő lap 10 kötelező eleméből 4 szempont alapján nem minősítette az alperes a felperest, így a minősítés nem felel meg a törvény céljainak (Legfelsőbb Bíróság Mfv.E.10.772/2005/2.). Az a körülmény, hogy a jogszabályban biztosított lehetőségével élve a munkáltató egyéb szempontok alapján - többlet elemként - is minősítette a munkavállalót, nem pótolja a kötelező minősítő elemek hiányát.A Kúria megállapította, hogy a felperes minősítése a jogszabályba ütközik, így az jogellenes. Mindezekre figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban okafogyottá vált a minősítésre vonatkozó kifogások - alaki, illetve érdemi - felülvizsgálata.

A perbeli időszakban hatályos Ktv. 15. § (1) bekezdés a) pontja alapján a közszolgálati jogviszony megszűnik a kinevezésben foglalt határozott idő lejártával. A megszüntetés időpontjára tekintettel irányadó, a köztisztviselők tartós külszolgálatáról szóló 104/2003. (VII.18.) Korm. rendelet 18. § (2) bekezdés b) pontja alapján a külszolgálat megszüntethető a kinevezés visszavonásával. A 20. § (1) bekezdés c) pontja értelmében a kihelyezés visszavonással a külszolgálat bármely szakaszában megszüntethető, amennyiben a kihelyezett a külszolgálati munkaköre ellátására alkalmatlan minősítést kapott.Tekintettel arra, hogy a felperes minősítése nem felelt meg a jogszabályi előírásoknak, így az azon alapuló közszolgálati jogviszony megszüntetés jogellenes.A felperes a felülvizsgálati kérelmében kérte, hogy a Kúria indítson eljárást hamis vallomás megtétele miatt K.T. tanú ellen.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás során a jogerős ítélet felülvizsgálatát végzi. A felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni a jogszabálysértést illetve a megsértett jogszabályt, továbbá azt, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja (Pp. 270. § - 273. §). A másodfokú bíróság határozatában a jogszabályoknak megfelelően tájékoztatta a felperest a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (Be.) 171. § (1) bekezdés második mondata és (2) bekezdése alapján, mely szerint a

hatóság tagját és a hivatalos személyt csak akkor terheli feljelentési kötelezettség, ha a hatáskörében bűncselekmény jut a tudomására, vagy olyan tényállás áll fenn, amikor a feljelentés elmulasztása önmagában bűncselekményt valósít meg. A Kúria osztotta a másodfokú bíróság álláspontját tekintetben, hogy a felperesi beadványokban megjelölt perbeli események csak a felperes gyanúját fogalmazzák meg, azok nem konkrétak, nem tényekkel alátámasztottak, és ezekre tekintettel törvényi feltételek hiányában a polgári bíróságnak nincs feljelentési kötelezettsége. A másodfokú bíróság tájékoztatási kötelezettségének eleget téve hívta fel a felperes figyelmét a Be. 171. § (1) bekezdés első mondatában foglaltakra, miszerint bűncselekmény elkövetése esetén bárki tehet feljelentést, e törvényi rendelkezésre tekintettel a felperes sincs elzárva attól, hogy az általa szükségesnek vélt feljelentést tegye. A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletnek felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét (működési bizonyítványra vonatkozó kereseti kérelem) nem érintette, az írásbeli figyelmeztetések hatályon kívül helyezése vonatkozásában hatályában fenntartotta [Pp. 275. § (3) bekezdés], ezt meghaladóan a Pp. 275. § (4) bekezdés alapján hatályon kívül helyezte. A jogellenes megszüntetésre tekintettel a felperes közszolgálati jogviszonya nem a kinevezési okiratban foglaltaknak megfelelően szűnt meg, azonban a határozott idejű kinevezésre figyelemmel a közszolgálati jogviszony megszűnésének időpontját a Kúria a felek által meghatározott 4 évben, azaz 2007. június 1. napján határozta meg. A megismételt eljárásban a felek részletes kioktatását követően (Pp. 3. §) vizsgálni kell a felperes közszolgálati jogviszonyának jogellenes megszüntetésével kapcsolatos egyéb kereseti kérelmeit. A felülvizsgálati eljárás során a felperes túlnyomórészt pernyertes lett, így a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján a bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperes részére együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati részperköltséget. Az illetékről való rendelkezés az 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontján, valamint a keresetlevél benyújtásakor hatályos 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés f) pontján és 14. §-án alapul.

Budapest, 2013. február 6.

**Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Gál Attila s.k.  
előadó bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró**  
A kiadmány hitelül: Nné tisztviselő